

Magtanvendelse på voksenområdet 2019

19. februar 2020
19/21462

Nærværende notat indeholder:

1. Sammenfatning
2. Regler om magtanvendelse
3. Registrering og indberetning
4. Sagsbehandling
5. Magtanvendelse 2019

1. Sammenfatning

Nærværende notat omhandler magtanvendelse på voksenområdet i Assens Kommune i 2019.

Sagsbehandling, registrering og notatet tager udgangspunkt i de regler, der var gældende frem til 31. december 2019¹. Fra 1. januar 2020 gælder ny lovgivning på området.

Magtanvendelsesreglerne på voksenområdet omhandler såvel ældreområdet som socialområdet.

Det er magtanvendelsen, når borgeren ikke frivilligt medvirker til foranstaltningen.

Magtanvendelse og andre indgreb i retten til selvbestemmelse skal begrænses til det absolut nødvendige. Indgreb må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.

Alle former for magtanvendelse skal registreres og indberettes. Det gælder både brug af alarm- og pejlesystemer og andre former for magtanvendelse, som der forudgående er indhentet tilladelse til, samt de særlige tilfælde, hvor der er anvendt magt, men hvor man ikke har forudgående godkendelse.

Magtanvendelser er altså inddelt i hhv.

- Planlagt magtanvendelse, som der er indhentet tilladelse til forudgående
(markeret med blå farve i de efterfølgende tabeller)
- Akut magtanvendelse, hvor der ikke forudgående er ansøgt om tilladelse
(markeret med grøn farve i de efterfølgende tabeller)

I nedenstående tabel 1 og 2 præsenteres en sammenfatning af udviklingen i magtanvendelse på voksenområdet i Assens Kommune i perioden 2017-2019. Tallene for magtanvendelse i 2019 er uddybet i afsnit 5.

¹ Lov om Social Service.

Vejledning nr. 9043 af 29. januar 2018 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne, herunder pædagogiske principper.

Bekendtgørelse nr. 1231 af 13. november 2017 om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter lov om social service.

Tabel 1

Magtanvendelse 2017 – 2019 vedr. Assens-borgere i Assens Kommunes tilbud^{2*}

Antal	2017	2018	2019
Forhåndsgodkendelser	13 (6)	3 (2)	5 (1)
Ikke godkendte anmodninger om forhåndsgodkendelse	4 (2)	2 (2)	0
Akut magtanvendelse	26 (11)	14 (3)	3 (2)

* I tabellen er angivet det samlede antal for social- og ældreområdet, og heraf (i parentes) antallet for ældreområdet. Fx betyder 14 (3), at der i alt har været 14 tilfælde, hvoraf tre er fra ældreområdet.

Tabel 2

Magtanvendelse 2017 – 2019 vedr. Assens-borgere i andre tilbud*

Antal	2017	2018	2019
Forhåndsgodkendelser	3	3 (2)	4
Ikke godkendte anmodninger om forhåndsgodkendelse	0	2 (2)	0
Akut magtanvendelse	10	14 (3)	37**

* Andre tilbud er tilbud som drives af anden kommune, region eller private.

Alle forekomster af magtanvendelse vedr. Assens-borgere i andre tilbud omhandler socialområdet.

** 26 af de 37 forekomster af akut magtanvendelse vedrører to borgere.

Som det fremgår af ovenstående tabel 1 og 2 varierer omfanget af både planlagt og ikke planlagt magtanvendelse over tid. Omfanget af magtanvendelse afhænger af borgernes individuelle behov og udfordringer, og der kan således ikke gives en entydig forklaring på omfang og udvikling.

2. Regler om magtanvendelse 2019³

Magtanvendelsesreglerne på voksenområdet gælder for såvel ældreområdet som socialområdet.

Det er magtanvendelsen, når borgeren ikke frivilligt medvirker til foranstaltningen.

Magtanvendelse og andre indgreb i retten til selvbestemmelse skal begrænses til det absolut nødvendige. Indgreb må aldrig erstatte omsorg, pleje og socialpædagogisk bistand.

”Når respekten for den enkelte borgers integritet og frihed skal håndteres, sker det i en afvejning af de forskellige og ofte modstridende hensyn, der indgår i det konkrete tilfælde. I nogle situationer vil det være nødvendigt at overveje hensynet til individets værdighed, sociale trykthed eller hensynet til andre.” ... ”Den samlede afvejning af de forskellige hensyn skal altid foretages ud fra en konkret vurdering af den enkeltes forhold.”⁴

² Registrering og sagsbehandling af magtanvendelse i relation til borgere fra andre kommuner i Assens Kommunes tilbud, sker i handlekommunen, hvorfor det ikke fremgår af tallene i dette notat.

³ Se fodnote 1. Ny lovgivning vedr. magtanvendelse er trådt i kraft pr. 1. januar 2020.

⁴ ”Magtanvendelse i forhold til personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne” Socialstyrelsen 2015.

”... Man skal forsøge med den form for magt, der er mindst indgribende, men som samtidig er tilstrækkelig i den konkrete situation. Anvendelse af magt skal stå i rimeligt forhold til det, man vil opnå.”⁵

3. Registrering og indberetning af magtanvendelse 2019

Alle former for magtanvendelse skal registreres og indberettes. Det gælder både brug af alarm- og pejlesystemer og andre former for magtanvendelse, som der er indhentet tilladelse til, samt de tilfælde, hvor der er anvendt magt, men hvor man ikke forudgående har ansøgt om tilladelse.⁶

Magtanvendelser er altså inddelt i hhv.

- Planlagt magtanvendelse, som der er indhentet tilladelse til forudgående
- Akut magtanvendelse, hvor der ikke forudgående er ansøgt om tilladelse

Ved akut magtanvendelse er det udfører, som i den konkrete situation træffer beslutning om brug af magtanvendelse. Efterfølgende skal udfører orientere myndighed, som vurderer, hvorvidt den akutte magtanvendelse var i overensstemmelse med loven.

4. Sagsbehandling vedr. magtanvendelse 2019

Ansøgninger om magtanvendelse, sagsbehandling af indberetninger mv. varetages i Assens Kommune af en sagsbehandler fra hhv. Myndighed Social og Myndighed Sundhed.

Myndighed Social hhv. Myndighed Sundhed har kompetence til at træffe afgørelse vedr. ansøgninger og indberetninger omhandlende følgende typer af magtanvendelse:

- Alarm-, pejlesystemer og særlige døråbnere (SEL §125)
- Akut fastholdelse eller føring til andet opholdssted (SEL §126)
- Fastholdelse i hygiejnesituationer (SEL §126a)
- Tilbageholdelse i boligen (SEL §127)
- Anvendelse af stofseler (SEL §128)
- Optagelse i særlige botilbud uden samtykke (SEL §129)
- Indgreb overfor domfældte med udviklingshæmning (SEL §§137 g-j)

Borger og tilbud har klagemulighed over alle afgørelser.
Ankestyrelsen er klageinstans.

⁵ ”Magtanvendelse i forhold til personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne” Socialstyrelsen 2015.

⁶ For borgere med mental fremadskridende lidelse gælder, at hvis borger ikke modsætter sig alarm og pejlesystemer (GPS, døralarm, sensormatte mv.), som foranstaltning, er der ikke tale om magtanvendelse jf. Servicelovens § 125 Stk. 2. Disse sager behandles af Assens Kommunes demenskonsulent og er ikke omfattet i dette notat.

5. Magtanvendelse 2019

Tabel 3

Registrering af magtanvendelse 2019 vedr. Assens-borgere i Assens Kommunes tilbud*

Magtanvendelse vedr. Assensborgere i Assens Kommunes tilbud	Ansøgninger om forhåndsgodkendelser		Indberetninger af akut magtanvendelse, som har fundet sted	
	Antal godkendte ansøgninger	Antal ikke godkendte ansøgninger	Antal godkendte ansøgninger	Antal ikke godkendte ansøgninger
§ 125 Alarmsystemer	2			
§ 126 Fastholdelse eller føren				2 (2)
§126a Hygiejnesituationer				1
§ 128 Anvendelse af stofselser	2			
§ 129 stk. 2 Flytning	1 (1)			

* I tabellen er angivet det samlede antal for social- og ældreområdet, og heraf (i parentes) antallet for ældreområdet. Fx betyder 2 (2), at der i alt har været to tilfælde, hvoraf begge er fra ældreområdet.

Tabel 4

Registrering af magtanvendelse 2019 vedr. Assens-borgere i andre tilbud*

Magtanvendelse vedr. Assensborgere i andre tilbud	Ansøgninger om forhåndsgodkendelser		Indberetninger af akut magtanvendelse, som har fundet sted	
	Antal godkendte ansøgninger	Antal ikke godkendte ansøgninger	Antal godkendte ansøgninger	Antal ikke godkendte ansøgninger
§ 125 Alarmsystemer	2			
§ 126 Fastholdelse eller føren			22**	
§126a Hygiejnesituationer	1		14	
§ 127 Tilbageholdelse i bolig				
§ 128 Anvendelse af stofselser	1			

* Andre tilbud er tilbud som drives af anden kommune, region eller private.

** Yderligere en afgørelse afventer oplysninger fra tilbud.